

■ VASILE DÎNCU: "Nu intenționăm să reintroducem stagiul militar obligatoriu"
PAGINA 3

■ Statul a strâns două miliarde de lei de la populație, prin ultima emisiune Fidelis
PAGINA 4

■ Inflația anuală din zona euro accelerează la 7,5%, creșterea PIB este aproape pe zero
PAGINA 9

■ Economia americană a creat 431.000 de locuri de muncă, în luna martie
PAGINA 9

■ Finanțare pentru reducerea abandonului școlar
PAGINA 10

■ PLASAMENTE ALTERNATIVE / Icoana fetei cu nai
PAGINA 11

■ Volatilitate pe piața gazelor naturale din Europa
PAGINA 12

GRAM AUR = 278,4974 RON

FRANC ELVETIAN = 4,8439 RON

EURO = 4,9454 RON

DOLAR = 4,4763 RON

CORESPONDENȚA DIN NEW YORK

NOUA ORDINE MONDIALĂ

Implicațiile pentru investitori

În ultimii peste 40 de ani, începând cam din 1980, am trăit într-o lume relativ benignă. Căderea comunismului în 1989 în Europa de Est, destrămarea Uniunii Sovietice în 1991 și era reformistului Deng Xiaoping în China au pomit o perioadă de optimism. Vestul credea că restul lumii înțeleșese în sfârșit valoarea libertății, a democrației și a piețelor libere.

În această perioadă benignă s-au întâmplat lucruri bune. După stagiul din anii '70, ratele dobânzilor au scăzut constant, iar piețele bursiere au cunoscut un boom. Investitorii s-au diversificat la nivel mondial. Înțepirile multinaționale s-au extins pe întreaga planetă. Lanțurile de aprovizionare au devenit globale. Comerțul internațional a cunoscut un boom. Piețele emergente s-au alăturat economiei globale. BRICS (Brazilia, Rusia, India, China, Africa de Sud) au atras fluxuri de investiții fără precedent. Creșterea economică a fost bună în general și foarte puternică în câteva regiuni, cum ar fi Asia și, bineînțeles, China.

După căderea URSS, SUA au rămas principala superputere militară și economică. Lumea a reușit să evite războaiele majore și crizele economice majore. SUA au acționat ca o superputere binevoitoare și garant implicit al stabilității mondiale.

Stanford, a proclamat că omenirea a ajuns "nu doar la finalul Războiului Rece și la încheierea unei anumite perioade a istoriei posibile, ci la sfârșitul istoriei ca atare. Adică punctul final al evoluției ideologice a omenirii și universalizarea democrației liberale occidentale ca formă finală de guvernare umană". El a schițat un viitor optimist al democrației liberale și al piețelor libere, care ar garanta prosperitate și stabilitate.

Destur, lucrurile au început să se schimbe, mai ales în primii ani ai secolului XXI. Apariția Islamului politic, mai întâi în Iran, apoi pe scară mai largă în Orientul Mijlociu, a culminat cu atacul de la 11 septembrie 2001 asupra World Trade Center, prima provocare majoră la adresa Occidentului.

Acesta a dus la războiul împotriva Al-Qaeda, urmat de războaiele din Irak și Afganistan.

Apoi, criza financiară subprime din 2007-2008 a zguduit lumea, urmată de crizele financiare din Europa, în special din Italia, Spania și Grecia. Ne-am revenit încet prin tipărirea de bani și creșterea considerabilă a datoriilor publice.

Relația dintre SUA și China a început să se deterioreze în perioada 2015-2017. Pandemia COVID a lovit în 2020. COVID a scos la iveală fragilitatea lanțurilor de aprovizionare cu produse medicale esențiale (lipsa măștilor și a echipamentelor de protecție, în mare parte fabricate în China, precum și a unor medicamente) și a dus la o discuție deschisă cu privire

la tendința de globalizare. Apoi, jenanta retragere a SUA din Afganistan, în august 2021, a semnalat lumii că puterea Americii s-a erodat.

Nu este surprinzător faptul că puterile rivale - în special China și Rusia - au văzut în acest lucru o oportunitate de a se reafirma în fața lumii occidentale. Putin caută să restabilească imperiul rusesc/sovietic. Xi Jinping urmărește să preia controlul asupra Taiwanului și să înlocuiască SUA în Pacific și ca putere mondială dominantă. În Hong Kong, China a demonstrat că este pregătită să ignore tratatul anterior și a trecut la impunerea unui control totalitar.

Războiul din Ucraina este o consecință directă. Până în prezent, Ucraina rezistă agresiunii rusești. Lumea liberă a reacționat prin sancțiuni puternice care ar putea paraliza economia Rusiei, iar NATO a fost consolidat. Cu toate acestea, există încă multe incertitudini.

Mulți oameni din Occident speră ca Putin să fie răsturnat. Dacă Putin rămâne la putere, ne îndreptăm spre un nou Război Rece.

O "război cibernetică" China - Rusia și, poate, Iran - se va confrunta probabil cu NATO în Occident și ar putea apărea un nou "NATO al Pacificului", incluzând Australia, Japonia, poate Coreea de Sud, India și alte țări interesate să limiteze o China tot mai agresivă și militarizată. Iranul s-ar putea alinia cu China și Rusia.

Dacă este într-adevăr așa, va exista un bloc de puteri "reversabile" care se va opune lumii libere. Să sperăm că

lumea liberă va rămâne unită și revitalizată. Este încurajator să vedem că Germania, care a avut relații economice puternice atât cu China, cât și cu Rusia, își dă seama că jocul s-a schimbat.

Ce implicații are acest lucru pentru economie și investitori?

Va exista o retragere din globalizare.

Multe țări vor încerca să repăreze producția manufacturieră și alimentară esențială. Lanțurile de aprovizionare vor fi reproiectate, probabil eliminând China. Este probabil ca acestea să se mute în zone geografice mai "prietenoase". Statele Unite se pot baza pe Vietnam sau Filipine pentru a înlocui producția chineză, precum și pe vecinii din Mexic și America Centrală. Europa se poate baza pe Africa de Nord și Europa de Est. Astfel, este probabil să evoluăm către noi blocuri economice, să căutăm autarhia și să ne decupăm de China și Rusia.

Această reajustare va necesita probabil noi investiții și schimbări radicale.

Inflația a apărut deja, din cauza tipăririi excesive de bani în SUA și Europa. Aceasta va fi exacerbată de schimbările din lanțurile de aprovizionare și de intreruperile în aprovizionarea cu produse de bază esențiale.

Ar trebui să ne așteptăm la o creștere a ratelor dobânzilor pentru dolarul american și euro, ceea ce va pune în dificultate piețele bursiere. Curba randamentelor din SUA a început deja să se inverseze, ceea ce anun-

ță de obicei o recesiune. În general, este posibil să asistăm din nou la stagflație și la probleme pentru piețele emergente, care au de obicei rate ale dobânzii mai ridicate.

Cu toate acestea, ar trebui să ne așteptăm ca anumite sectoare ale economiei să se descurce bine. Transformarea digitală va continua și se va accelera, ceea ce va fi benefic pentru acțiunile din domeniul tehnologic. Securitatea cibernetică va fi un domeniu deosebit de important, deoarece trebuie să ne protejăm împotriva atacurilor cibernetice provenite din Rusia și China.

Așteptați-vă, de asemenea, ca acțiunile din domeniul apărării să aibă o evoluție bună, deoarece Occidental va crește cheltuielile militare, în special Europa de Vest și Germania.

Producția de energie alternativă (energie verde, precum și un accent reînnoit pe fracturare și energie nucleară) va avea rezultate bune, deoarece Occidental trebuie să își reducă dependența de petrolul și gazele rusești și de Orientul Mijlociu.

Este posibil ca gestionarea activă a acțiunilor să fie din nou la

modă. Fondurile pasive s-au descurcat bine într-un mediu benign, în care acțiunile au crescut în general înpreună. Un mediu nou și o volatilitate crescută vor necesita din nou o cercetare atentă a acțiunilor și vor favoriza stilurile de gestionare activă.

În lumea obligatunilor, o perioadă de creștere a ratelor dobânzilor va determina probabil investitori să se orienteze către produse cu rată variabilă.

Si, bineînțeles, creșterea incertitudinii înseamnă că va exista un interes sporit pentru aur și crypto. ■

ANDRE CAPPON